

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie przedsiębiorczości kobiet w małych i średnich przedsiębiorstwach

(2010/2275(INI)) z dnia 13 września 2011 r.

Parlament Europejski

1. zachęca Komisję, państwa członkowskie oraz władze regionalne i lokalne, aby lepiej wykorzystywały możliwości **finansowania dostępne dla kobiet-przedsiębiorców w formie specjalnych dotacji, kapitału ryzyka, zabezpieczenia społecznego oraz obniżek stóp oprocentowania, co umożliwi sprawiedliwy i jednakowy dostęp do finansowania**, jak np. europejski instrument mikrofinansowy Progress zapewniający mikrokredyty do wysokości 25 000 EUR mikroprzedsiębiorstwom i tym, którzy chcą założyć własne małe przedsiębiorstwo, ale nie mają dostępu do tradycyjnych usług bankowych, jak np. osoby bezrobotne;

2. wzywa państwa członkowskie do ustanowienia ogólnokrajowych kampanii, obejmujących warsztaty i seminaria, w celu wspierania kobiet i skutecznego informowania ich na temat **Europejskiego Instrumentu Mikrofinansowania Progress** i wszystkich możliwości finansowania, jakie oferuje ten instrument;

3. **wskazuje, że równość kobiet i mężczyzn jest podstawową zasadą UE**, uznaną w Traktacie o Unii Europejskiej oraz w Karcie Praw Podstawowych Unii Europejskiej, przy czym mimo znaczącego postępu w tej dziedzinie nadal istnieje wiele dysproporcji między kobietami a mężczyznami w zakresie przedsiębiorczości i podejmowania decyzji;

4. ubolewa nad tym, że kryzys finansowy i gospodarczy pogłębił problemy stojące przed wieloma potencjalnymi kobietami-przedsiębiorcami, w szczególności w ciągu pierwszych trzech lat działalności; podkreśla, że rozwijanie przynoszących korzyści MŚP zarówno przez mężczyzn, jak i przez kobiety może pomóc państwom członkowskim w osiągnięciu bardziej zrównoważonego wzrostu gospodarczego;

5. z zadowoleniem przyjmuje odrębną część poświęconą pomocy na rzecz przedsiębiorczości kobiet w wyżej wspomnianym rozporządzeniu Komisji (WE) nr 800/2008; zwraca się do Komisji, aby zapewniła kontynuację tej pomocy w przyszłych Wspólnotowych Ramach Wsparcia, tak aby pomóc kobietom-przedsiębiorcom wzmocnić ich pozycję po wygaśnięciu rozporządzenia;

6. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia, aby MŚP zarządzane (założone) przez

kobiety również mogły korzystać z ulg podatkowych przewidzianych dla MŚP;

7. wzywa Komisję i państwa członkowskie do wdrożenia rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie postępowania upadłościowego oraz do zapewnienia przedsiębiorcom, którzy stali się niewypłacalni lub mieli przerwy w karierze zawodowej, dostępu do pomocy i wsparcia w zakresie przywracania prawidłowej sytuacji finansowej, tak aby umożliwić im dalsze realizowanie podjętych już przedsięwzięć lub przebranzowienie;

8. wzywa Komisję i państwa członkowskie do wspierania wymiany najlepszych praktyk między regionami, które przestaną się kwalifikować do regionów objętych celem 1 i regionami nowych państw członkowskich, tak aby zaangażowane zostały kobiety-przedsiębiorcy, zwłaszcza w zakresie działalności rolniczej prowadzonej na małą skalę, zarówno celem przekazania zdobytych doświadczeń jednocześnie nie tracąc w sposób nagły wsparcia finansowego, jaki i celem wyszkolenia i utworzenia nowej klasy rządzącej kobiet w państwach członkowskich, które jako ostatnie przystąpiły do UE;

9. wzywa Komisję, państwa członkowskie oraz BusinessEurope do wspierania przedsiębiorczości kobiet, promowania wsparcia finansowego i struktur poradnictwa zawodowego oraz wdrożenia, we współpracy z organizacjami i szkołami przedsiębiorczości oraz krajowymi instytutami kobiet, programów gotowości inwestycyjnej mogących pomóc kobietom w tworzeniu rentownych biznesplanów oraz w znalezieniu i zdefiniowaniu potencjalnych inwestorów;

10. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zbadania przeszkód w przedsiębiorczości kobiet i w szczególności do przeprowadzenia wszechstronnej analizy dostępu kobiet do finansów;

11. wzywa państwa członkowskie do zachęcania banków i instytucji finansowych do rozważenia usług wspierania biznesu „przyjaznych kobietom”;

12. **wzywa Komisję, państwa członkowskie oraz BusinessEurope do rozważenia możliwości utworzenia programów doradztwa i programów wspierających czerpiących w szczególności z programów aktywnego starzenia się, które wykorzystują rady i doświadczenie emerytowanych przedsiębiorców – zarówno kobiet, jak i mężczyzn;**

13. **apeluje do państw członkowskich o zwrócenie szczególnej uwagi na sytuację kobiet w wieku 50+ i o pomoc im w zakładaniu własnych przedsiębiorstw;**

14. **nalega, aby państwa członkowskie wdrożyły politykę pozwalającą kobietom na zachowanie odpowiedniej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym oraz aby stworzyły odpowiednie struktury opieki nad dziećmi i młodzieżą, gdyż ich nieprzystępność cenowa, niedostępność i brak jakości stanowią dodatkowe przeszkody dla kobiet chcących założyć przedsiębiorstwo;**

15. **wzywa Komisję i państwa członkowskie do wspierania dostępu kobiet-przedsiębiorców do prowadzonych przez doświadczonych konsultantów ocen potencjału wzrostowego, które pozwalają zmierzyć potencjalne ryzyko;**

16. **stwierdza, że według licznych badań przeprowadzonych w ostatnich latach kobiety-przedsiębiorcy przejawiają większą niż mężczyźni ostrożność w podejmowaniu ryzyka gospodarczego i finansowego; uważa, że wyniki tych badań powinny zostać poddane dokładniejszej analizie, celem sprawdzenia ich dokładności i podjęcia decyzji w zakresie konsekwencji, jakie należy z tego faktu wyciągnąć;**

17. **wzywa państwa członkowskie i władze regionalne do wprowadzenia krajowych edukacyjnych pojęć celem podniesienia świadomości młodych kobiet w zakresie przedsiębiorczości i zarządzania przez kobiety oraz do rozwijania „przedsiębiorczości młodych osób” do programów szkół, tak aby w ciągu roku szkolnego i na zasadzie dobrowolności uczennice mogły poznać etapy istnienia przedsiębiorstwa (założenie, zarządzanie i likwidacja przedsiębiorstwa), uzupełniając ten proces mentoringiem nauczycieli i doradców w zakresie aktywnego starzenia się pracujących w lokalnych przedsiębiorstwach;**

18. **uznaje, że wiele dziewcząt od najmłodszych lat zniechęca się do zajmowania się przedmiotami szkolnymi i uniwersyteckimi postrzeganymi jako przedmioty „męskie” z natury, takimi jak**

nauki przyrodnicze, matematyka i technologia; zaleca wprowadzenie pierwszych zajęć z podstaw przedsiębiorczości w szkołach oraz rozszerzenie zakresu potencjalnych przedmiotów i ścieżek zawodowych otwartych dla dziewcząt, tak aby mogły rozwijać wiedzę i zakres umiejętności konieczne do odniesienia sukcesu w biznesie; podkreśla znaczenie zwiększania szans zatrudnienia dziewcząt i kobiet dzięki szkoleniom w zakresie umiejętności i uczeniu się przez całe życie;

19. **zwraca się do instytucji wspólnotowych, państw członkowskich i władz regionalnych, aby wspierały przeznaczone dla kobiet roczne programy przedsiębiorczości lub nauki zawodu oraz wymiany na uniwersytetach w całej Europie, które umożliwią studentom realizację projektów rozwoju opartych na prawdziwych pojęciach z zakresu przedsiębiorczości z myślą o założeniu opłacalnego i dochodowego przedsiębiorstwa już w okresie nauki; uważa ponadto, że działalność stowarzyszeń absolwentów i studentów powinna stanowić integralną część tego procesu w celu budowania zaufania studentów i zaszczepiania wśród nich wzorów postaw; zwraca się do Komisji o sprzyjanie wymianie dobrych praktyk w tej dziedzinie;**

20. **zwraca się do państw członkowskich oraz do BusinessEurope o informowanie o europejskim programie wymiany w dziedzinie przedsiębiorczości „Erasmus dla młodych przedsiębiorców” i o wspieranie tego programu, którego szczególnym celem jest sprzyjanie pobudzaniu przedsiębiorczości, internacjonalizacji i konkurencyjności potencjalnych przedsiębiorców rozpoczynających działalność w UE oraz nowo założonych mikropodsiębiorstw i małych przedsiębiorstw i który również umożliwia nowym przedsiębiorcom pracę u boku doświadczonego przedsiębiorcy w jego MŚP znajdującym się w innym państwie Unii Europejskiej przez okres do 6 miesięcy; zaleca przyznawanie szczególnych stypendiów – takich jak stypendia „Leonardo da Vinci” Unii Europejskiej – studentkom posiadającym wybitne zdolności i uroczyste wręczanie nagród za „najlepsze praktyki” wyróżnionym studentkom;**

21. **nalega, aby państwa członkowskie promowały równy dostęp firm do zamówień publicznych oraz aby zachowały neutralność pod względem płci w polityce zamówień publicznych;**

22. **wzywa państwa członkowskie do wspierania transgranicznych programów współpracy w celu tworzenia transgranicznych**

centrów wsparcia dla kobiet-przedsiębiorców, aby umożliwić wymianę doświadczeń, racjonalizację zasobów i wymianę informacji o najlepszych praktykach;

23. wzywa Komisję i państwa członkowskie do wykorzystywania technologii informacyjnych i komunikacyjnych, które mogą przyczyniać się do podnoszenia świadomości i wspierania kobiet w nawiązywaniu kontaktów biznesowych; domaga się zmniejszenia przepaści cyfrowej w Europie dzięki poprawie łączności szerokopasmowej, co zapewniłoby elastyczność kobietom pragnącym prowadzić z powodzeniem działalność gospodarczą z domu;

24. wzywa Komisję i państwa członkowskie do wspierania udziału kobiet w działalności lokalnych izb handlowych, wyspecjalizowanych organizacji pozarządowych, grup lobbujących i organizacji branżowych, stanowiących podstawę świata biznesu, tak aby mogły one rozwijać i wzmacniać konkurencyjne umiejętności związane z przedsiębiorczością, a także wzywa izby handlowe, aby ze swej strony aktywnie zachęcały kobiety-przedsiębiorców do uczestnictwa oraz aby wspierały tworzenie specjalnych usług dla kobiet-przedsiębiorców oraz grup je reprezentujących celem wzmocnienia ich pozycji oraz poprawy kultury przedsiębiorczości;

25. zwraca się do państw członkowskich do podkreślania roli organizacji pozarządowych we wspieraniu i ułatwianiu przedsiębiorczości kobiet;

26. zwraca się do Komisji o sprzyjanie wymianie dobrych praktyk, by propagować ducha przedsiębiorczości wśród kobiet; zwraca się do Komisji, państw członkowskich oraz BusinessEurope o zapewnienie kobietom-przedsiębiorcom możliwości kontaktu z odpowiednimi partnerami biznesowymi z innych branż i zachęcanie ich do takich kontaktów, tak aby mogły one dzielić się doświadczeniem i stosowanymi w praktyce rozwiązaniami oraz lepiej rozumieć szeroko pojmowany świat biznesu;

27. wzywa państwa członkowskie do ustanowienia w ramach Europejskiej Sieci Przedsiębiorczości komitetów doradczych posiadających wiedzę ekspercką na temat wyzwań i przeszkód stojących przed kobietami-przedsiębiorcami, które mogłyby również pełnić funkcję pojedynczych punktów kontaktowych w przypadkach dyskryminacji finansowej w zakresie dostępu do kredytu ze strony podmiotów świadczących usługi;

28. uznaje znaczenie ambasaderek, np. europejskiej sieci ambasaderek kobiecej przedsiębiorczości (ENFEA), które podkreśla rolę, jaką kobiety mogą odegrać w tworzeniu miejsc pracy i wspieraniu konkurencyjności poprzez zachęcanie kobiet i młodych dziewcząt do zakładania własnych przedsiębiorstw za pośrednictwem działalności w szkole, na uniwersytecie, w społecznościach i mediach; zwraca uwagę, że ambasadorki powinny mieć różne pochodzenie, być w różnym wieku, dysponować różnym doświadczeniem i działać w różnych branżach;

29. wzywa Komisję do przeprowadzenia kampanii promującej aktywność zawodową kobiet w aspekcie zakładania własnych przedsiębiorstw, równocześnie informując o dostępnych instrumentach ułatwiających rozpoczęcie działalności gospodarczej;

30. uważa, że ESDZ, a w szczególności delegatury UE w krajach trzecich, mogłyby we współpracy z misjami handlowymi państw członkowskich przyczyniać się do rozwoju sieci MŚP zarządzanych przez kobiety;

31. wzywa Komisję do gromadzenia porównywalnych i wyczerpujących danych na temat przedsiębiorczości kobiet w Unii Europejskiej (jak np. wiek kobiet-przedsiębiorców, obszar, rozmiar i czas prowadzonej przez nie działalności gospodarczej oraz pochodzenie etniczne zgodnie z przepisami państw członkowskich w sprawie ochrony danych osobowych) przy wsparciu ze strony Europejskiej Fundacji na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy oraz Europejskiego Instytutu ds. Równości Kobiet i Mężczyzn, w sposób niestanowiący dodatkowego obciążenia dla MŚP, a także do analizowania tych danych w rocznym sprawozdaniu dotyczącym MŚP w Unii Europejskiej w ramach przeglądu wyników MŚP; uważa, że dzięki zgromadzonym danym i informacjom decydenci powinni lepiej zrozumieć określone problemy, które napotykają kobiety-przedsiębiorcy;

32. przychylnie odnosi się do ekspertyzy Komisji z 2008 r. na temat innowacyjności i przedsiębiorczości kobiet oraz wzywa państwa członkowskie do stosowania się do zawartych w niej zaleceń dotyczących polityki;

33. wzywa Komisję, państwa członkowskie oraz władze regionalne i lokalne do podjęcia środków mających na celu traktowanie kobiet-przedsiębiorców w taki sam sposób jak

osoby zatrudnione w zakresie usług społecznych i innych usług społecznych, poprawę społecznej pozycji kobiet-współprzedsiębiorców i kobiet-przedsiębiorców w MŚP poprzez zapewnienie lepszych rozwiązań dotyczących urlopu macierzyńskiego, lepszych możliwości opieki nad dzieckiem oraz nad osobami starszymi i wymagającymi opieki, jak również lepsze zabezpieczenie socjalne i walkę ze stereotypowym postrzeganiem płci, a także poprawę ich pozycji prawnej, w szczególności w branży badań naukowych, w sektorach nauki, inżynierii, nowych mediów, środowiska, technologii ekologicznej i niskoemisyjnej, rolnictwa i przemysłu na obszarach miejskich i wiejskich;

34. wzywa państwa członkowskie do przeprowadzenia analizy utrudnień przy samozatrudnieniu kobiet romskich oraz do stworzenia programów mających na celu umożliwienie kobietom romskim prowadzącym własną działalność gospodarczą łatwo dostępnej, szybkiej i niedrożej rejestracji, do stworzenia możliwości uzyskania kredytów, w tym mikrokredytów, na finansowanie działalności przez kobiety romskie, a także wzywa Komisję do wspierania tych działań poprzez odpowiednie mechanizmy finansowania;

35. **wzywa państwa członkowskie do czynnego zwalczania fikcyjnego samozatrudnienia poprzez efektywne zdefiniowanie samozatrudnienia i nakładanie kar w związku z fikcyjnym samozatrudnieniem;**

36. wzywa Komisję i państwa członkowskie do ustanowienia programu ukierunkowanego na pomoc osobom wykonującym prace domowe, głównie kobietom, które nie są ani zatrudnione, ani samozatrudnione, w podjęciu oficjalnego samozatrudnienia lub w założeniu własnego przedsiębiorstwa;

37. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zaoferowania wsparcia kobietom, które planują założyć lub kupić przedsiębiorstwo, bądź przejąć firmę rodzinną, z uwzględnieniem kobiet wykonujących wolne zawody, takie jak prowadzenie prywatnej praktyki prawniczej lub lekarskiej; uważa, że wsparcie powinno obejmować odpowiednie seminaria i warsztaty szkoleniowe w celu umożliwienia tym kobietom zdobycia umiejętności z zakresu zarządzania, które pozwolą kobietom lepiej poradzić sobie przy nabywaniu przedsiębiorstwa, w szczególności oszacowania, wyceny przedsiębiorstwa oraz kwestii bankowych i prawnych; **uznaje, że szczególną uwagę należy zwrócić na kobiety w wieku poniżej 25 lat oraz powyżej 50 lat,**

gdyż to one najbardziej odczuwają skutki kryzysu finansowego;

38. wzywa Polskę do podkreślania znaczenia przedsiębiorczości kobiet podczas całej prezydentury, w szczególności na początku października podczas Europejskiego tygodnia MŚP; wzywa Komisję do jak najszybszego przedstawienia planu działania mającego na celu podwyższenie liczby kobiet-przedsiębiorców oraz do zorganizowania kampanii uświadamiających mających na celu zerwanie ze stereotypami, według których kobiety nie mogą być odnoszącymi sukcesy przedsiębiorcami;

39. wzywa firmy rodzinne do zapewnienia krewnym płci żeńskiej, takim jak córki, takich samych szans przy przekazywaniu firmy;

40. wzywa państwa członkowskie do podjęcia działań na rzecz godzenia życia rodzinnego i zawodowego, w celu ułatwiania zarówno zatrudniania kobiet jak i ścieżek kariery w ramach pracy na własny rachunek;

41. wzywa Komisję do ochrony wizerunku kobiet we wszystkich środkach przekazu, walcząc z ogólnie przyjętą opinią, według której kobiety charakteryzują się słabością i domniemanym brakiem kompetencji i zdolności przywódczych potrzebnych do kierowania przedsiębiorstwem;

42. wskazuje na potrzebę wspierania inicjatyw, które przyczyniają się do opracowania i wdrożenia działań pozytywnych i strategii dotyczących zasobów ludzkich na poziomie przedsiębiorstw w celu promowania równości płci, jednocześnie kładąc większy nacisk na działania uświadamiające i szkoleniowe służące promowaniu, przekazywaniu i uwzględnianiu praktyk, które sprawdziły się w organizacjach i przedsiębiorstwach;

43. uznaje, że przegląd programu „Small Business Act” dla Europy z dnia 23 lutego 2011 r. skutkował zdecydowanym programem dla MŚP, lecz zwraca się o uwzględnianie we wszystkich działaniach wdrożeniowych UE i państw członkowskich zasady „najpierw myśl na małą skalę”;

44. wzywa państwa członkowskie do wspierania programów mających na celu umożliwienie imigrantkom samozatrudniania i rozwijania ducha przedsiębiorczości, również poprzez politykę szkoleń, doradztwa i wspierania dostępu do finansowania;

45. występuje do państw członkowskich o **na-
gradzanie przedsiębiorstw, które działają na
rzecz równości kobiet i mężczyzn i sprzyjają
godzeniu życia zawodowego z życiem ro-
dzinnym**, w celu przyczynienia się do upo-
wszechniania dobrych praktyk w tej dziedzinie;

46. wzywa Komisję i państwa członkowskie,
aby zachęcały do zrównoważonego udziału
kobiet i mężczyzn w zarządach przedsię-
biorstw, w szczególności gdy państwa człon-
kowskie posiadają w nich udziały;

47. wzywa państwa członkowskie do wspie-
rania w przedsiębiorstwach zarządzanych
przez kobiety społecznej odpowiedzialności
przedsiębiorstw w celu umożliwienia bar-
dziej elastycznej organizacji czasu i pracy
kobiet oraz do wspierania usług przyjaznych
rodzinie;

48. wzywa Komisję do promowania przeznaczonej dla kobiet polityki i programów w zakresie szkolenia zawodowego, w tym dotyczących umiejętności posługiwania się komputerem, w celu zwiększenia ich udziału w różnych sektorach przemysłu, z **uwzględnieniem środków finansowych dostępnych na szczeblu lokalnym, krajowym i wspólnotowym oraz poprzez zwiększanie zachęt do korzystania ze wspomnianych programów zarówno przez duże przedsiębiorstwa, jak i przez MŚP**;

49. zwraca się do Komisji o zwiększenie wsparcia na rzecz programów szkoleń zawodowych skierowanych do kobiet zatrudnionych w MŚP w sektorze przemysłu oraz o objęcie wsparciem badań naukowych i innowacji, zgodnie z siódmym programem ramowym oraz postanowieniami Europejskiej Karty Małych Przedsiębiorstw przyjętej w załączniku III do konkluzji Prezydencji z posiedzenia Rady Europejskiej w Santa Maria da Feira w dniach 19 i 20 czerwca 2000 r.;

50. **podkreśla potrzebę zachęcania do tworzenia sieci obejmujących kobiety w poszczególnych przedsiębiorstwach, kobiety z różnych przedsiębiorstw tej samej branży przemysłowej oraz kobiety z różnych branż przemysłowych**;

51. wzywa państwa członkowskie i Komisję do opracowania i wdrożenia strategii mających na celu rozwiązanie problemu różnic w środowisku pracy i rozwoju kariery zawodowej kobiet zatrudnionych w dziedzinie nauki i technologii;

52. **uważa, że należy upowszechniać istniejące dobre praktyki dotyczące udziału kobiet w sektorze badań przemysłowych** oraz w najbardziej zaawansowanych gałęziach przemysłu; w tej dziedzinie kładzie nacisk na znaczenie uwrażliwiania kadr zarządzających przedsiębiorstwami przemysłowymi, charakteryzującymi się ograniczonym udziałem kobiet, na kwestię płci, które powinno wyrażać się w celach ilościowych;

53. **zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji i rządów państw członkowskich.**

UZASADNIENIE REZOLUCJI PE

Z definicji przedsiębiorca, zarówno kobieta jak i mężczyzna, musi być skupiony na swoim przedsiębiorstwie i dążyć do osiągnięcia sukcesu.

W świecie biznesu osoby zarządzające własnymi przedsiębiorstwami są często bardziej oddane niż ich pracownicy i spędzają w pracy więcej czasu poświęcając osobiste życie, aby skutecznie stawiać opór konkurencji.

W przypadku kobiet-przedsiębiorców wyzwanie może być nawet jeszcze większe, ponieważ będą one być może musiały przezwyciężyć dyskryminację w otoczeniu, które tradycyjnie było zdominowane przez mężczyzn. Wiele z nich musi umiejętnie łączyć własne aspiracje zawodowe ze zobowiązaniami wobec rodziny. Choć żyjemy w XXI wieku, kobieta ciągle odgrywa pierwszoplanową rolę w rodzinie, w szczególności gdy są w niej dzieci.

Jednak mimo wszelkich ograniczeń i restrykcji, kobiety wykazały się czymś więcej niż tylko umiejętnościami w miejscu pracy.

W Unii Europejskiej wśród przedsiębiorców mężczyźni wciąż przewyższają liczebnie kobiety.

W tej dziedzinie Stany Zjednoczone są bardziej zaawansowane dzięki pozytywnym działaniom podejmowanym z myślą o wspieraniu kobiet w zakładaniu własnych przedsiębiorstw. Rząd Stanów Zjednoczonych wprowadził liczne inicjatywy, a w 1979 r. utworzono Office of Women's Business Ownership (biuro ds. kobiet-przedsiębiorców) stanowiące formalną część amerykańskiej administracji ds. małych przedsiębiorstw.

Podstawowe znaczenie ma uznanie umiejętności kobiet w miejscu pracy i wspieranie ich za

pomocą takich środków jak sprawozdanie Unii Europejskiej w celu wzmocnienia ich pozycji. Nie tylko zachęci to kobiety do wejścia do świata biznesu, lecz również zapewni im równe szanse przy wchodzeniu w to środowisko, gdzie nie ma miejsca na dyskryminację ze względu na płeć.

Niniejsze sprawozdanie uznaje znaczenie kobiet-przedsiębiorców w małych i średnich przedsiębiorstwach, zwraca uwagę, że przy realizacji swoich celów borykają się one z różnymi problemami w poszczególnych państwach członkowskich oraz uznaje wkład, jaki pracujące kobiety mogą wnieść zarówno do społeczności, jak i gospodarki UE. Sprawozdanie uznaje również, że kobiety ostatecznie mają prawo wyboru roli, jaką odegrają w rodzinie i społeczności, w której żyją. Jego celem jest spowodowanie, by wybór ten stał się rzeczywistością dzięki praktycznym wytycznym i wzorcowym rozwiązaniom, które mogą być wykorzystywane przez państwa członkowskie.

Kobiety znane są z umiejętności wykonywania wielu zadań, co może być dla przedsiębiorstwa nieocenione. Ponadto kobiety znane są również z tego, że są bardziej ostrożne i uważne w swoim podejściu. Wiele instytucji finansowych postrzega tę umiejętność jako wskaźnik bezpieczeństwa inwestycji.

Państwa członkowskie UE różnią się zarówno pod względem podejścia do kobiet, które chcą prowadzić własne przedsiębiorstwo, jak i oferowanego im wsparcia. Komisja Europejska prowadzi program ambasaderek w 17 państwach członkowskich i 5 innych państwach spoza UE. Rolą ambasaderek jest wspieranie kobiet i pomaganie im w funkcjonowaniu w świecie biznesu w danym państwie. Funkcję dobrowolnych ambasaderek często pełnią kobiety, które prowadzą swoje przedsiębiorstwa. Funkcja ta ogranicza ich efektywność. Niemniej jednak są one wyjątkowo skuteczne, jeżeli chodzi o dzielenie się doświadczeniem oraz wspieranie kobiet na szczeblu regionalnym i lokalnym.

Poszczególne państwa członkowskie przyjęły różne podejścia do kwestii wspierania i promowania udziału kobiet w procesie decyzyjnym i obecności w zarządach przedsiębiorstw. W Austrii na przykład zwiększono ofertę usług w zakresie opieki przedszkolnej i podwyższono świadczenie za opiekę nad dziećmi, a także zachęca się dziewczęta do wybierania nietradycyjnych zawodów. Na Cyprze proponuje się praktyczną pomoc w formie dotacji przyznawanej kobietom w wieku 18-55 lat, które chcą za-

jąc się prowadzeniem działalności gospodarczej. Królestwo Zjednoczone poczyniło postępy w zakresie wdrażania regulacji poświęconej małym przedsiębiorstwom („Small Business Act”) opierającej się na trzech priorytetach: zwiększenie dostępu do finansowania, umieszczenie zasady „Najpierw myśl na małą skalę” w centrum procesu decyzyjnego z myślą o zmniejszaniu obciążeń oraz umożliwienie MŚP dostępu do nowych rynków.

Ponadto poza inicjatywami publicznymi w poszczególnych państwach członkowskich podejmuje się liczne indywidualne inicjatywy, których celem jest wzmocnienie pozycji kobiet i pomaganie im w miejscu pracy. Sprawozdawczyni przytacza jeden z przypadków w Zjednoczonym Królestwie, gdzie pewna kobieta sponsorowana przez wielonarodowe przedsiębiorstwo utworzyła biura, które kobiety mogą wykorzystywać do zarządzania swoimi własnymi przedsiębiorstwami za niewielką opłatą. Rozwiązanie takie daje kobietom możliwość nawiązania kontaktów, dzielenia się doświadczeniem i uczenia się od innych.

W różnych krajach kobiety borykają się z różnymi problemami. Niektóre państwa oferują większe wsparcie niż inne, a różnice kulturowe dotyczące roli kobiet wywierają również wpływ na szanse tworzenia przedsiębiorstw przez kobiety.

Obecnie w poszczególnych państwach członkowskich istnieją różne systemy wsparcia. Żaden system nie jest dobry albo zły, każdy z nich zajmuje się kulturowymi i indywidualnymi potrzebami danego państwa członkowskiego. Istnieją jednak wspólne obszary, w których można by wprowadzić wspólne inicjatywy.

Komisja Europejska zarządza dobrowolną grupą ambasaderek w państwach członkowskich, które przystąpiły do tego systemu. System ten potrzebuje jednak większego wsparcia. Wolontariuszki działają skutecznie, ale żeby system był bardziej efektywny, potrzebne są bardziej formalne ramy, w szczególności ewentualne wsparcie w postaci udostępniania biur. W obecnej sytuacji gospodarczej nie łatwo jest znaleźć pieniądze, dlatego sprawozdawczyni sugerowałaby wykorzystanie istniejącej infrastruktury, tj. biur Unii Europejskiej w państwach członkowskich. W biurach UE można by przeznaczyć niewielką powierzchnię na prowadzenie seminariów, ambasadorki mogłyby mieć tam swoją siedzibę, a ich pracę mogłaby koordynować jedna osoba.

Instytucje akademickie mogłyby natomiast za-
oferować specjalistyczne kursy, które pomogą
kobietom chcącym założyć przedsiębiorstwo.
Wsparcie ze strony instytucji akademickich
można by połączyć z pomocą praktyczną w
zakresie zakładania przedsiębiorstwa, wymo-
gów prawnych i organizacji przedsiębiorstwa.

W późniejszej perspektywie można by rów-
nież stosować programy pomocy wzajemnej.
We wspieraniu programów aktywnego starzenia
się można by czerpać z doświadczenia emery-
towanych przedsiębiorców, by przyczyniać się
do takiej pomocy.

Kobiety stanowią obecnie znaczną część siły
roboczej w państwach członkowskich. Ponie-
waż ustawodawstwo nie jest właściwym roz-
wiązaniem, w opinii sprawozdawczyni dzielenie
się najlepszymi praktykami byłoby pozytywnym
krokiem. Mogłoby to odbywać się za pośrednic-
twem agencji rozwoju przedsiębiorczości ko-
biet, która koordynowałaby działania ambasa-
dorek w każdym państwie członkowskim.
Agencja współpracowałaby z rządami państw
członkowskich z myślą o promowaniu i wspie-
raniu projektów na rzecz kobiet oraz zachęca-
niu do takich projektów.

Zanim wypracowane zostanie jakiekolwiek re-
alne podejście polityczne, musimy wiedzieć,
kim są kobiety-przedsiębiorcy, ile ich jest i w
jakich branżach działają. Należy systematycz-
nie zbierać szczegółowe dane na ten temat we
wszystkich państwach członkowskich UE, a
następnie dane te muszą być analizowane.

Panuje tutaj pewne zamieszanie, gdyż niektó-
re kobiety pracują na własny rachunek, niektóre
współpracują z małżonkami lub partnerami, a
inne pracują nieoficjalnie w domu. Każda grupa
ma inne potrzeby i wymaga innego wsparcia.
Niezbędna jest w szczególności wiedza na te-
mat grup wiekowych, grup etnicznych oraz
mocnych i słabych stron kobiet pracujących.
Jedynie dzięki takim danym będziemy mogli
określić realne podejście polityczne.

Należy zachęcać przedsiębiorstwa na pozio-
mie regionalnym i lokalnym do wspierania ko-
biet, niekoniecznie wyznaczając limity, lecz
określając cele wewnętrzne. Zarządy przedsię-

biorstw muszą akceptować udział kobiet na
równych warunkach, o ile stanowią one taką
samą wartość i posiadają takie same kwalifika-
cje.

Polityka banków względem kobiet-
przedsiębiorców ma podstawowe znaczenie.
Niektóre banki wprowadziły już systemy, które
mają na celu wspieranie kobiet zakładających
działalność gospodarczą, i rzeczywiście przy-
znają, że kobiety mają wyjątkowe podejście do
pracy. Wszystkie instytucje finansowe powinny
przyjąć taką praktykę.

Jednak między wspieraniem kobiet-
przedsiębiorców a pozytywną dyskryminacją
istnieje cienka granica, co może powodować
stopniowe zmniejszenie szacunku wobec kobiet
w miejscu pracy. Polityka przyjazna rodzinie
będzie stanowiła zachętę dla kobiet w miejscu
pracy, jak np. zapewnienie opieki nad dziećmi,
jeżeli przedsiębiorstwo może taki usługi opłacić.
To co jest dobre dla przedsiębiorstwa, jest do-
bre dla kobiet i odwrotnie, tak długo jak przed-
siębiorstwo może sobie na to pozwolić.

Wsparcie należy zapewnić na poziomie lokal-
nym, regionalnym i krajowym przy wykorzysta-
niu różnych środków przekazu. Internet i pomoc
przez Internet mogą wiele zaoferować kobietom
pracującym w domu i na obszarach oddalo-
nych. Czego chcą kobiety? Większość kobiet,
którym zadano to pytanie, odpowiedziała: cza-
su, czasu na uporanie się z obowiązkami do-
mowymi oraz czasu na prowadzenie własnej
działalności i realizowanie własnych marzeń.

To oznacza pomoc w opiece nad dziećmi,
rozszerzenie ról i wzmocnienie pozycji kobiet,
aby miały pewność siebie, która pozwoli im
robić to, czego pragną.

Niezbędne jest wspieranie kobiet odnoszą-
cych sukcesy, jako wzoru do naśladowania, za
pośrednictwem środków przekazu. Potrzebne
są instytucje, które nagradzają kobiety wyróż-
niające się w swoich branżach, oraz wsparcie
dla takich instytucji. W sprawozdaniu wzywa się
państwa członkowskie do stosowania wszelkich
właściwych dla danego środowiska pracy me-
tod pozwalających dotrzeć do potencjalnych
kobiet-przedsiębiorców, zamiast biernie czekać.